

Stiftelsen
Norsk Luftambulanse

Magasin 1 | 2018

De gode skal bli bedre

Behandlingen gjorde pasienten frisk og fin, men kvalitet og resultat er ikke det samme, sier stipendiat Helge Haugland.

Side 18

Denne appen må du ha

Hver dag snakker sykepleier Thomas Christensen på 113-sentralen med fortvilte mennesker som trenger hjelp, men ikke vet hvor de er.

Side 21

Pappa ble Theas akutthjelper

Thea skulle feire 14-årsdagen, men endte i kunstig koma for å redde livet. Hadde det ikke vært for pappa, hadde hun neppe kommet fram til sykehuset i tide.

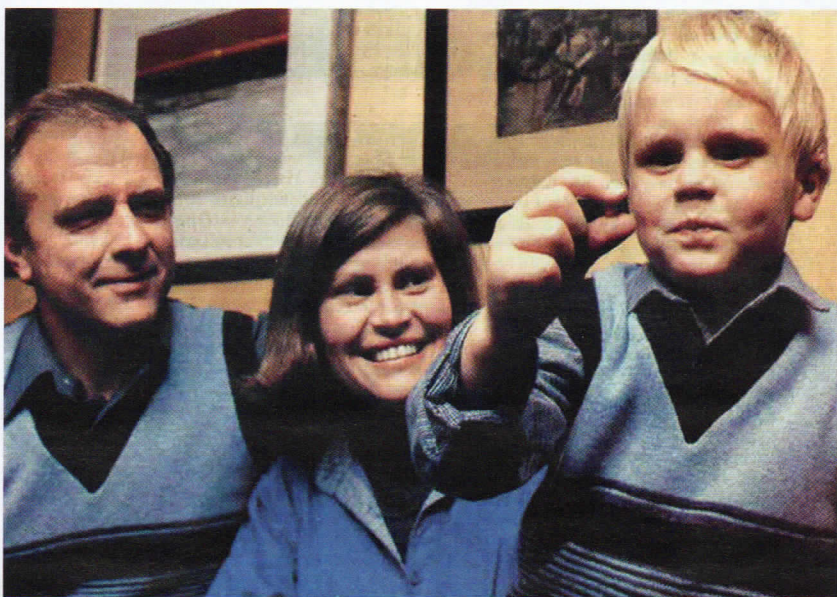
Side 30

LEGEBILEN REDDER LIV

I 40 år har legebilene rykket ut fra legehelikopterbasene. Bare i fjor fikk rundt 1800 pasienter hjelp. Til nå har legebilene vært et spleiselag betalt av givere, men nå tar staten over kostnadene. **Side 10**

DE FØRSTE PASIENTENE

Stiftelsen Norsk Luftambulanse fyller 40 år i 2018. I hver utgave treffer vi noen av de første pasientene.

NOVEMBER 1979: «Vi Menn» laget en artikkel om ulykken, i hånden holder seksåringen en ert.

DØDEN NÆR I KVELNINGSULYKKE

En liten ert kunne ført til døden for en aktiv seksåring i 1979. Takket være snarrådige foreldre og den nystartede luftambulansetjenesten overlevde Jens-Petter Guthus.

Tekst og foto: Erland Kroken

Det er en fin sensommerdag på familiehytta ved Espå. Fine sommerdager har kommet på rekke og rad i Hedmark dette året. Seksåringen Jens-Petter leker ute. Plutselig kommer han stormende inn til moren. Den lille lysluggen får så vidt puste og tar seg til mage og bryst. Moren, Anne Grete, tenker med en gang på at noe har satt seg fast i luftveiene. Hun tar grep og prøver å presse, men det hjelper ikke. Det viser seg at seksåringen har lekt med et pusterør og erten. I stedet for å blåse erten hardt ut gjennom pusterøret, har han pustet den inn. En bitte liten ert har satt seg fast i lufttrøret. Anne Grete kjenner hun blir fryktelig redd, hun skjønner hva som kan skje. En tørr ert sveller ved fuktighet. Dette kan være livsfarlig.

Faren Hans Jakob kommer til. Den travle familiefaren er en av få i 1979 som har skaffet seg en mobiltelefon; en stor koffert som står i bilen. Heldigvis virker telefonen. Beskjeden fra sykehuset er helt klar: «Kom dere så raskt som mulig til Hamar sykehus». Storebror Geir blir igjen på hytta mens far, mor, søsteren Anne-Mette og lillebror farer av gårde. På hovedveien mot Hamar går det i 200 kilometer i timen. Anne Grete passer på sønnen som sliter mer og mer med å puste.

På Hamar sykehus blir de møtt av ambulansen. De bestemmer seg for å tilkalle legehelikoptret fra Lørenskog. «Bård 1» lander på Hamar flyplass klokken kvart over ni på kvelden. Landets første legehelikopter har drevet i litt over ett år, kun med støtte fra private og be-

drifter. Bård Østgaard Stiftelse har fått mye oppmerksomhet, og stadig flere støtter ideen med å bruke et helikopter for å få ut medisinsk hjelp til pasienten.

BLÅ I ANSIKTET

Legen konstaterer raskt at dette er alvorlig, og får seksåringen og Anne Grete om bord. Legehelikoptret løfter seg noen meter, da legen roper ut at de må ned igjen. Jens Petter får ikke surstoff. Han er blå i ansiktet. Det dreier seg om sekunder. Anne Grete ser skrekkslagen på mens livredderne jobber med sønnen hennes. De prøver først med hjerne-lungeredning. Så finner legen frem en tynn slange. Han stapper den ned i munnen på seksåringen. Erten, som har svellet, blir dyttet ned i den ene lungen. Sakte forsvinner blåfargen fra ansiktet. Jens Petter får puste. Klokken 22.20 lander helikoptret ved Ullevål sykehus og leverer en seksåring som ikke skulle dø likevel denne sensommerdagen i august 1979.

EVIG TAKKNEMLIGE

Selv om jeg bare var seks år gammel, husker jeg mye av hendelsen fortsatt, og er veldig takknemlig for snarrådigheten til mine foreldre og ikke minst til luftambulansen for at dette gikk bra, sier Jens-Petter (44), da vi treffer ham og foreldrene Anne Grete og Hans Jakob.

– En slik hendelse preger hele familien, og vi er så utrolig glade for at vi fikk denne hjelpen av luftambulansen. Vi er rett og slett evig takknemlige, sier Anne Grete.

Legehelikoptret som hjalp Jens Petter var det eneste i hele landet i 1979. Hva tenker dere om det?

– Vi har jo reflektert over det, sier Hans Jakob.

– Tenk om det hadde vært opptatt? Det at en lege kom og ga denne hjelpen og fraktet vår lille gutt til sykehuset, i live, er vi så utrolig takknemlige for.

Både Anne Grete og Hans Jakob kjente lite til oppstarten av luftambulansetjenesten da den kom i gang på slutten av 70-tallet. Men etter hendelsen i 1979 har de vært faste støttespillere.

– Det har vært helt naturlig for oss å støtte, og Stiftelsen Norsk Luftambulanse oppgave med å gjøre denne tjenesten stadig bedre er noe vi med hele hjertet stiller oss bak, avslutter de.

FEBRUAR 2018: Jens-Petter, 44 år i dag, Anne Grete og Hans Jakob Guthus 39 år etter ulykken.